

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ
для студентів

Освітньої програми:	Психологія
Рівня вищої освіти:	першого (бакалаврського)
на здобуття освітнього ступеню:	бакалавр
за спеціальністю:	053 Психологія
Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки

Робоча програма: Соціальна психологія
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія

Розробник: к.психол.наук, доц. Мороз О.І.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол від 27 серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри _____ доц. Михальчук Ю.О.
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол від 27 серпня 2020 р. № 1

Голова _____ доц. Хом'як О.А.
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія у галузі знань
05 Соціальні та поведінкові науки рівня вищої освіти першого (бакалаврського)

доц. Мороз О.І. _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, Галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів відповідних ECTS – 3 / 3 Загальна кількість годин (денна/заочна форми навчання) – 90/90 Кількість змістових модулів – 2	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія	Нормативна	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		год. 18	год.8
		Практичні, семінарські	
		год. 18	год. 8
		Самостійна робота	
		год. 54	год. 74
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		3-й семестр - іспит	

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна психологія» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 психологія за освітньо-професійною програмою психологія.

Основною метою курсу «Соціальна психологія» є: сприяти активному запровадженню новітніх теоретичних та експериментальних знань з соціальної психології у практичну навчально-наукову діяльність студентів; формування у студентів системи знань щодо саморозвитку для самоздійснення особистості, забезпечити на цій основі формування у студентів готовності до майбутньої професійної діяльності.

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні психологи, **набувають таких програмних компетентностей: ЗК (загальні компетентності), ФК (фахові компетентності).**

ЗК (загальні компетентності):

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії,

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК (фахові компетентності):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Соціальна психологія», студенти повинні мати такі **програмні результати навчання:**

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни « Соціальна психологія »

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 Особистість як соціально-психологічний феномен.

Тема 1. Предмет та завдання соціальної психології. Основні напрями сучасної соціальної психології. Історія формування соціально-психологічних ідей. Значення соціальної психології. Основні психологічні школи та напрямки соціальної психології.

Література: основна (1-5); додаткова (1); інтернет ресурси.

Тема 2. Методологічні основи та методи соціальної психології. Методологічні основи соціальної психології. Методи соціально-психологічного дослідження. Методи дослідження та методи впливу. Методи збору інформації. Об'єкти прикладних досліджень соціальної психології. Проблематика соціально-психологічних досліджень в системі засобів масової інформації та пропаганди.

Література: основна (1-9); додаткова (1-3); інтернет ресурси.

Тема 3. Проблема особистості в соціальній психології. Соціально-психологічні властивості та типологія особистості. Сутність поняття «особистість». Чинники формування особистості. Структура особистості. Соціально-психологічні типи особистості. Рушійні сили психічного розвитку.

Література: основна (1-5); додаткова (1); інтернет ресурси.

Тема 4. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості. Проблема соціальної установки. Поняття соціального розвитку особистості. Вищі психічні функції. Стереотипи розуміння соціального розвитку людини. Статевो-гендерна соціалізація особистості. Поняття соціалізації: етапи і механізми її впливу на особистість. Соціальна установка. Різновиди існуючих у суспільстві соціальних установок.

Література: основна (1-9); додаткова (1-3); інтернет ресурси.

Тема 5. Рольова поведінка особистості. Проблема соціальної ідентичності особистості. Поняття соціальної ролі. Рольовий конфлікт. Відхилення соціальної поведінки. Соціальні взаємодії та закономірності поведінки особистості в групі і суспільстві. Просоціальна поведінка. Теорія соціального навчання. Поняття соціального конфлікту та можливі шляхи його розв'язання.

Література: основна (1-9); додаткова (1-3); інтернет ресурси.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Проблема групи в соціальній психології.

Тема 6. Проблема групи в соціальній психології. Соціально-психологічні характеристики малої групи. Визначення та характеристика соціальних груп. Поняття малої групи. Лідерство – поняття і класифікація. Теорія і функції референтної групи. Дослідження закономірностей міжгрупової взаємодії. Динамічні процеси, що протікають в групі. Соціально-психологічна сутність і зміст явищ у групах.

Література: основна (1-9); додаткова (1-3); інтернет ресурси.

Тема 7. Соціально-психологічні особливості великих соціальних груп. Психологія нації. Психологія класу. Натовп як стихійно організована група. Історичний розвиток етнічної спільності. Властивості національно-психологічних особливостей групи.

Література: основна (1-3,4,5-9); додаткова (2); інтернет ресурси.

Тема 8. Соціальна психологія та соціальна практика. Соціальна психологія в правосудді.

Економічна психологія. Особливості соціальної психології політики. Психологія релігії.⁶
Психологічні проблеми особистості у професійній діяльності.

Література: основна (1-9); додаткова (2); інтернет ресурси.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1												
Особистість як соціально-психологічний феномен.												
Тема 1. Предмет та завдання соціальної психології. Основні напрями сучасної соціальної психології.	10	2	2			6		1	1			8
Тема 2. Методологічні основи та методи соціальної психології.	10	2	2			6		1	1			8
Тема 3. Проблема особистості в соціальній психології. Соціально-психологічні властивості та типологія особистості.	10	2	2			6		1	1			8
Тема 4. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості. Проблема соціальної установки.	10	2	2			6		1	1			8
Тема 5. Рольова поведінка особистості. Відхилення соціальної поведінки.	10	2	2			6		1	1			8
Змістовий модуль 2.												
Проблема групи в соціальній психології												
Тема 6. Проблема групи в соціальній психології. Поняття малої групи.	10	2	2			6		1	1			10
Тема 7. Соціально-психологічні особливості великих соціальних груп.	10	2	2			6		1	1			10

Тема 8. Соціальна психологія та соціальна практика.	20	4	4			12		1	1			14
Усього годин	90	18	18			54	90	8	8			74

7

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з форми навчання
1	Соціально-психологічні механізми формування особистості.	2/1
2	Соціальна ідентичність особистості.	2/1
3	Невербальна комунікація.	2/1
4	Розвиток малої групи.	2/1
5	Спільне та специфічне у дослідженні натовпу Г. Лебоном і З. Фрейдом.	2/1
6	Я. Морено та його методи дослідження малих груп.	2/1
7	Застосування соціально-психологічних знань у різних сферах соціальної практики.	2/1
8	Спілкування як соціально-психологічна проблема.	4/1
Усього		18/8

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з форми навчання
1	Основні напрямки сучасної західної соціальної психології. Порівняльний аналіз американських та європейських підходів. Основні психологічні школи та напрямки соціальної психології.	6/8
2	Характеристика загальнонаукових методологічних принципів у їхньому застосуванні до соціальної психології. Об'єкти прикладних досліджень соціальної психології. Проблематика соціально-психологічних досліджень в системі засобів масової інформації та пропаганди.	6/8
3	Ціннісні орієнтації особистості. Когнітивна складність та когнітивний стиль особистості. Чинники формування особистості. Рушійні сили психічного розвитку.	6/8
4	Спілкування як соціально-психологічна проблема. Статевो-гендерна соціалізація особистості. Поняття соціалізації: етапи і механізми її впливу на особистість. Різновиди існуючих у суспільстві соціальних установок.	6/8
5	Криза ідентичності та цінностей в умовах соціальних змін. Соціальні взаємодії та закономірності поведінки особистості в групі і суспільстві. Просоціальна поведінка. Теорія соціального навчання.	6/8
6	Аналіз структурних компонентів Я-концепції особистості. Лідерство – поняття і класифікація. Динамічні процеси, що протікають в групі. Соціально-психологічна сутність і зміст явищ у групах.	6/10
7	Проблема співвідношення спілкування й діяльності. Натовп як стихійно організована група. Історичний розвиток етнічної спільності.	6/10
8	Засоби подолання логічного бар'єру непорозуміння. Зовнішні й внутрішні бар'єри комунікації.	12/14
Усього		54/74

Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1:				
Тема 1. Предмет та завдання соціальної психології. Основні напрями сучасної соціальної психології	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет- джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, формування тезаріусу з теми, реферативне повідомлення на тему: «Структура соціальної психології»	Література: основна (1-5); додаткова (1); інтернет ресурси.	7
Тема 2. Методологічні основи та методи соціальної психології	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет- джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, розкрити специфічні особливості соціально-психологічних досліджень (реферат).	Література: основна (1-9); додаткова (1-3); інтернет ресурси.	7
Тема 3. Проблема особистості в соціальній психології. Соціально-психологічні властивості та типологія особистості.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет- джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, есе на фільм «Професія гідності»	Література: основна (1-5); додаткова (1); інтернет ресурси.	7
Тема 4. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості. Проблема соціальної установки.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет- джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, опрацювання методик оцінки	Література: основна (1-9); додаткова (1-3); інтернет ресурси.	7

		емоційно-вольових якостей особистості (Тейлор, Айзенк)		
Тема 5. Рольова поведінка особистості. Відхилення соціальної поведінки.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет-джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, есе на тему «Моя майбутня професія як реалізація позиції особистості»	Література: основна (1-9); додаткова (1-3); інтернет ресурси.	7
Тема 6. Проблема групи в соціальній психології. Поняття малої групи.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет-джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, створити презентацію на тему: «Процеси великих соціальних груп»	Література: основна (1-9); додаткова (1-3); інтернет ресурси.	8
Тема 7. Соціально-психологічні особливості великих соціальних груп.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет-джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, реферативне повідомлення «Динамічні процеси в малих соціальних групах»	Література: основна (1-3,4,5-9); додаткова (2); інтернет ресурси.	8
Тема 8. Соціальна психологія та соціальна практика.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет-джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, створити презентацію на тему «Розвиток та формування лідерських якостей особистості»	Література: основна (1-9); додаткова (2); інтернет ресурси.	9

7. Індивідуальні завдання

Індивідуально-дослідницьке завдання у межах самостійної роботи спрямовані на формування і розвиток професійної рефлексії і практичних умінь у контексті аналізу актуального рівня і визначення можливостей власного розвитку професіоналізму.

Індивідуально-дослідницьке завдання:

Підготуйте авторську програму з елементами тренінгу «Соціальна роль як реалізація статусу і позиції особистості майбутнього психолога».

8. Методи навчання і прийоми навчання

I. Організація, самоорганізація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- за джерелом передання і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення, інструктаж) і практичні (вправи, алгоритмізація, практична робота);
- за ступенем самостійності мислення студентів: репродуктивні і творчі методи;
- за логікою передання і сприймання навчальної інформації: індуктивні (узагальнення), дедуктивні(конкретизація), аналітичні, синтетичні – навчальний аналіз, синтез, установлення причинно-наслідкових зв'язків;
- за ступенем керівництва навчальною роботою студентів: самостійна робота студентів, робота з книгою.

II. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності

Дидактичні (ділові, ситуативно-рольові та ін.) ігри, навчальні дискусії, інтерактивні методи навчання

III. Контроль і самоконтроль, аналіз та оцінювання результатів навчання

Індивідуальне і фронтальне опитування, письмові контрольні роботи

9. Методи контролю

1. Поточне тестування.
2. Перевірка завдань самостійної роботи.
3. Перевірка індивідуальної роботи.
4. Поточний контроль.
5. Семестрова форма контролю.

Питання до іспиту з курсу « Соціальна психологія»

1. Предмет та завдання сучасної соціальної психології.
2. Структура соціально-психологічних явищ.
3. Місце соціальної психології в системі наукового знання.
4. Характеристика перших етапів формування соціально-психологічних ідей.
5. Основні наукові орієнтації західної соціальної психології.
6. Класифікація методів соціально-психологічного дослідження.
7. Метод спостереження в соціальній психології: загальна процедура і предмет.
8. Контент-аналіз: суть, предмет, процедура.
9. Правила будовання опитувальника для інтерв'ю та анкетування.
10. Вимоги до послідовності питань інтерв'ю.
11. Специфіка соціально-психологічного експерименту.
12. Специфіка постановки проблеми особистості в соціальній психології.
13. Соціально-психологічний зміст процесу соціалізації особистості.
14. Фактори формування в процесі соціалізації позитивної Я-концепції особистості.
15. Співвідношення процесів соціалізації та індивідуалізації особистості.

16. Соціально-психологічні якості особистості.
17. Соціально-психологічна типологія особистості.
18. Проблема зміни соціальної установки.
19. Співвідношення соціальних настанов і реальної поведінки.
20. Рольова поведінка особистості.
21. Вплив соціальної ролі на особистість.
22. Характеристика соціально-психологічних механізмів процесу формування особистості.
23. Спілкування як соціально-психологічна проблема.
24. Зміст, функції, структура спілкування.
25. Комунікативний аспект процесу спілкування.
26. Комунікативні бар'єри в процесі спілкування. Способи їх подолання.
27. Аргументування як засіб подолання бар'єру непорозуміння у спілкуванні.
28. Соціальна ситуація та її інтерпретація особистістю.
29. Стиль спілкування як основа розуміння й побудова соціальних ситуацій.
30. Типові схеми формування першого враження про іншу людину й ознаки їх вмикання.
31. Основні помилки й ефекти міжособистісного сприйняття.
32. Стереотипізація як механізм соціальної перцепції.
33. Механізми міжособистісного сприйняття.
34. Проблема групи соціальній психології. Теорії малих груп.
35. Феномен групового тиску на особистість.
36. Соціально-психологічні феномени групового сприйняття рішення.
37. Класифікація і загальна характеристика великих соціальних груп.
38. Соціально-психологічні особливості натовпу, процес його формування і типологія.
39. Використання соціальної психології у виховному процесі, в сферах здоров'я, політики та юридичній практиці.
40. Проблема особистості в соціальній психології.
41. Соціально-психологічні властивості та типологія особистості.
42. Сутність поняття «особистість». Чинники формування особистості.
43. Структура особистості.
44. Соціально-психологічні типи особистості.
45. Рушійні сили психічного розвитку.
46. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості.
47. Проблема соціальної установки.
48. Поняття соціального розвитку особистості. Вищі психічні функції.
49. Стереотипи розуміння соціального розвитку людини.
50. Статевो-гендерна соціалізація особистості.
51. Поняття соціалізації: етапи і механізми її впливу на особистість.
52. Соціальна установка. Різновиди існуючих у суспільстві соціальних установок.
53. Проблема соціальної ідентичності особистості. Поняття соціальної ролі.
54. Рольовий конфлікт. Відхилення соціальної поведінки.
55. Соціальні взаємодії та закономірності поведінки особистості в групі і суспільстві. Просоціальна поведінка.
56. Поняття соціального конфлікту та можливі шляхи його розв'язання.
57. Соціально-психологічні особливості великих соціальних груп.
58. Соціально-психологічні характеристики малої групи.

59. Соціальна психологія та соціальна практика.

60. Психологічні проблеми особистості у професійній діяльності.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для іспиту

Поточне тестування, самостійна робота								Іспит	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
7	7	7	7	7	8	8	9	40	100

T1, T2, – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Підручники, методичні рекомендації.
2. Мультимедійні засоби.

12. Рекомендована література

12.1. Основна література

1. Волянська О. В. Соціальна психологія : навч. посіб. / О. В. Волянська, А. М. Ніколаєвська. – К. : Знання, 2008. – 275 с.
2. Власова О.І., Никоненко Ю.В. Соціальна психологія організацій та управління: Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 398 с.
3. Власова О.І. Соціальна психологія організацій і управління : підручник для студ. гуманітарних фак-тів ун-тів / О.І. Власова, В.І. Кущерець, Ю.В. Никоненко. – 2017. – 396 С.

4. Донченко О. А., Хазратова Н. В. та ін Основи соціальної психології: Навчальний посібник. За ред. М. М. Слюсаревського. Київ: Міленіум, 2008. 495 с.
5. Коваленко А. Б., Корнев М. Н. Соціальна психологія: Підручник для студ. вищ. навч. закл.[вид. 2-ге, переробл. та допов.]. К.: Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, 2006. 393 с.
6. Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник. [2-е вид., випр. та доп.]. К.: Центр учбової літератури, 2008. 688с.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: у 2-х кн.: підруч. для вищ. навч. закл. Кн. I: Соціальна психологія особистості і спілкування. К.: Либідь, 2010. – 448 с.
8. Основи соціальної психології : підруч. для закл. вищої освіти / за ред. М. М. Слюсаревського.К. : Талком, 2018. 579 с.
9. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Воляннюк, Г. В.Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець,Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
10. Філоненко М.М. Психологія спілкування: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 224 с.

12.2. Додаткова література

1. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія професійної комунікації : навч. посіб. / Л. Е. Орбан-Лембрик. – Чернівці : Книги - ХХІ, 2010. – 528 с.
2. Татенко В. О. Психологія лідерства / В. О. Татенко. – К. : НДЕІ, 2003. – 130 с.
3. Татенко В. Соціальна психологія впливу : монографія. К. : Міленіум, 2008. 216 с.

12.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Електронна бібліотека НПН України - <http://lib.iitta.gov.ua>
3. Актуальні проблеми психології -<http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>
4. Актуальні питання сучасної психології - http://library.sspu.sumy.ua/wpcontent/uploads/2018/04/Aktualny_pitannya_suc.psihologi
5. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України-<http://psychology-naes-ua.institute/>
6. Українська бібліотека - <http://ualib.com.ua/>
7. Психологія-<http://psych.kiev.ua>
8. Соціальні науки-[http:// social-science.com.ua/](http://social-science.com.ua/)